Wiadomości Botaniczne **36**(3/4): 27–28, 1992

NOWY PODZIAŁ RODZAJU *PARMELIA* (ASCOMYCOTINA LICHENISATA)

New division of genus *Parmelia* (lichenized fungi)

Krystyna CZYŻEWSKA

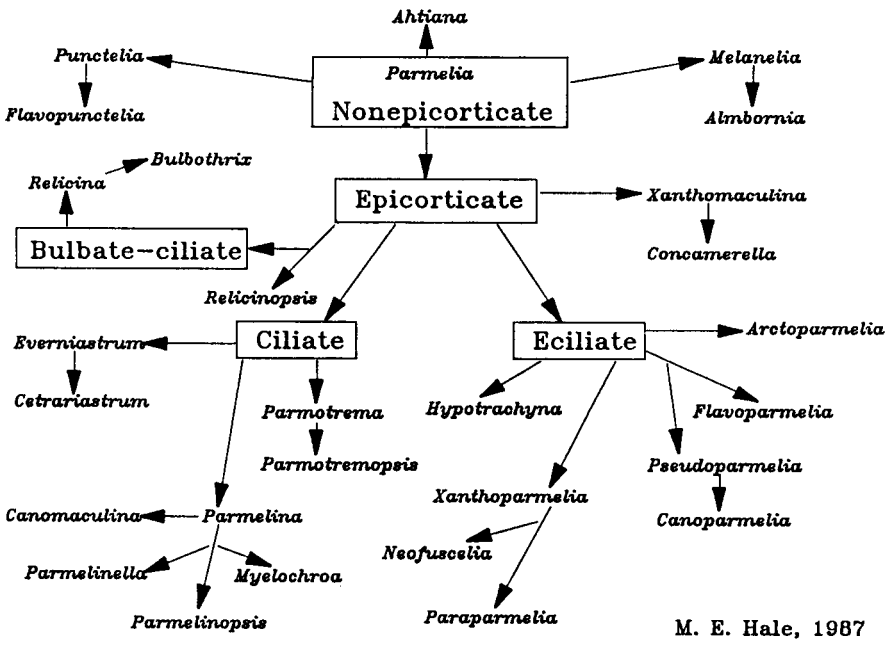
Summary. The taxonomy of the genus *Parmelia* s.l. is discussed in the paper. Division of the genus is presented according to M.E. Hale (plates 1, 2) with regarding newly established genera existing in Poland.

Key words. Lichenized fungi, taxonomy, genus *Parmelia s.l.*, new division

Dr Krystyna Czyżewska, Zakład Geobotaniki i Ochrony Przyrody, Katedra Botaniki, Uniwersytet Łódzki, ul. S. Banacha 12/16, 90–237 Łódź.

Rodzaj *Parmelia* Ach. s.l. należał do bardzo bogatych w gatunki (ponad 600), żyjące przede wszystkim w strefie tropikalnej, głównie w Ameryce Południowej. W Europie i w Polsce znano około 60 gatunków [1]. Początkowo wewnątrz rodzaju wyróżniano trzy podrodzaje: *Hypogymnia, Menegazzia* i *Euparmelia* (*Parmelia* s. str.), dzielone na sekcje i podsekcje por. [1]. Później wyodrębniono rodzaje: *Hypogymnia* (Nyl.) Nyl., *Menegazzia* Mass. i *Pseudevernia* Zopf, które wraz z rodzajami: *Parmelia* Ach., *Parmeliopsis* Nyl. i *Cetraria* Ach. tworzyły rodzinę *Parmeliaceae* Zahlbr. por. [2]. Tak określony rodzaj *Parmelia* dalej skupiał taksony heterogeniczne pod względem cech morfologicznych i właściwości chemicznych. W rewizji rodzaju *Parmelia* s.l. największe zasługi położył M. E. Hale, który stosujące metody chemotaksonomiczne uporządkował taksonomię, wyróżnił wiele nowych rodzajów (tab. 1) i opracował ich genealogię (ryc. 1).

Prezentowane faksymile to fragmenty oryginalnych maszynopisów prof. M. E. Hale, zawierające również rodzaje pozaeuropejskie, w tym subtropikalne i tropikalne. Warto zwrócić uwagę, że w grupie nonepicorticate znalazły się rodzaje, np. *Melanelia* i *Punctelia*, reprezentowane w Europie (również w Polsce) także przez gatunki epiftyczne. Obecnie w Polsce stwierdzone są gatunki należące do następujących rodzajów, wydzielonych z rodzaju *Parmelia* s.l.: *Cetrelia* W. Culb. et C. Culb., *Flavoparmelia* Hale, *Flavopunctelia* (Krog) Hale, *Hypotrachyna* (Vainio Hale), *Melanelia* Esslinger, *Neofuscelia* Esslinger, *Parmelia* Ach., *Parmelina* Hale, *Parmotrema* Mass., *Punctelia* Krog i *Xanthoparmelia* (Vainio)Hale (w rodzinie *Parmeliaceae*); *Allantoparmelia* Vainio i *Brodoa* Goward (w rodzinie *Hypogymniaceae*). *Pseudephebe* Choisy jest rodzajem o pozycji przejściowej, nawiązującej swoimi cechami do rodzajów *Hypogymnia* i *Bryoria*.

Ryc. 1. Nowy system rodzaju *Parmelia* wg M. E. Hale'go.

Fig. 1. New system of the genus *Pamelia* according to M. E. Hale.

Tabela 1. Rodzaje rodziny Parmeliaceae wg M. E. Hale'go.

Table 1. Genera of the Parmeliaceae according to M. E. Hale.

(Excluding cetrarioid groups, *Pseudevernia* and *Hypogymniaceae*)

Almbornia Esslinger (Type: *A. cafferensis* Essl.)
Arctoparmelia Hale (Type: *P. centrifuga* (L.) Ach.)
Bulbothrix Hale (Type: *P. bicornuta* Lynge)
Canomaculina Elix & Hale (Type: *P. pilosa* Stizb.)
Canoparmelia Elix & Hale (Type: *P. texana* Tuck)
Cetrariastrum Sipman (Type: *P. ecuadoriensis* Sant.)
Concamerella Culberson (Type: *P. pachyderma* Hue)
Everniastrum Sipman (Type: *P. cirrhata* Fr.)
Flavoparmelia Hale (Type: *P. caperata* (L.) Ach.)
Flavopunctelia (Krog) Hale (Type: *P. flaventior* Stirt.)
Hypotrachyna (Vainio) Hale (Type: *P. brasiliana* Nyl.)
Melanelia Esslinger (Type: *P. stygia* (L.) Ach.)
Myelochroa Elix & Hale (Type: *P. aurulenta* Tuck.)
Neofuscelia Esslinger (Type: *P. pulla* Ach.)
Paraparmelia Elix & Johnst (Type: *P. scotophylla* Kurok.)
Parmelia Ach. (Type: *P. saxatilis* (L.) Ach.)
Parmelina Hale (Type: *P. tiliacea* Hoffm.)
Parmelinella Elix & Hale (Type: *P. wallichiana* Tayl.)
Parmelinopsis Elix & Hale (Type: *P. horrescens* Tayl.)
Parmotrema Mass. (Type: *P. perforata* (Jacq.) Ach.)
Parmotremopsis Elix & Hale (Type: *P. antillensis* Nyl.)
Punctelia Krog (Type: *P. borreri* (Sm.) Ach.)
Relicina Hale (Type: *P. relicina* Fr.)
Relicinopsis Elix & Verdon (Type: *P. intertexta* Mont. & V. D. Bosch)
Xanthomaculina Hale (Type: *X. hottentotta* Ach.)
Xanthoparmelia (Vainio) Hale (Type: *P. conspersa* (Ach.) Ach.)

LITERATURA

[1] Motyka J. 1960. Porosty (Lichenes), 5 (1). Flora polska. Rośliny zarodnikowe Polski i ziem ościennych. PWN, Warszawa.

[2] Nowak J., Tobolewski Z. 1975. Porosty polskie. PWN, Warszawa –Kraków.